

ΒΗΜMagazino

SPECIAL ISSUE ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο ΙΔΙΟΦΥΗΣ
25ΧΡΟΝΟΣ
ΣΩΖΕΙ
ΤΟΥΣ ΩΚΕΑΝΟΥΣ

ΚΟΣΜΟΣ ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΜΕ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΠΡΟΣΩΠΑ ΖΙΖΕΛ, ΝΤΙ ΚΑΠΡΙΟ, ΑΓΑΠΑΚΗ, ΓΟΥΕΛΣ, ΜΠΟΥΡΙΤΗ
ΦΥΣΗ ΣΤΑ ΙΧΝΗ ΤΗΣ CARETTA CARETTA ΚΑΙ ΤΗΣ MONACHUS MONACHUS

ΜΠΟΓΙΑΝ ΣΛΑΤ Ο ΜΕΣΣΙΑΣ ΤΩΝ ΩΚΕΑΝΩΝ

Ο 25χρονος ολλανδός entrepreneur βρίσκεται στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος για το «μυστικό project» το οποίο, όπως υποστηρίζει, θα δώσει λύση στο πρόβλημα της θαλάσσιας ρύπανσης από τόνους πλαστικών.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΝΑΣΤΟ

Θα μπορούσε ένας 25χρονος Ολλανδός να αποδειχθεί ο σωτήρας των ωκεανών; Ετσι φαίνεται, καθώς στις αρχές του μήνα το πλωτό φράγμα που σχεδιάστηκε με βάση μια φιλόδοξη σύλληψη του νεαρού Μπόγιαν Σλατ αποδείχθηκε πλήρως λειτουργικό και περισυνέλεξε έναν μεγάλο όγκο σκουπιδιών από το Great Pacific Garbage Patch – μια επιφάνεια του Ειρηνικού Ωκεανού τριπλάσια από την έκταση της Γαλλίας, στην οποία έχουν συγκεντρωθεί τα τελευταία χρόνια αμέτρητα, πλαστικά ως επί το πλείστον, απορρίμματα, τα οποία επιπλέουν στο νερό σε σπειροειδή σχηματισμό. Μεταξύ των ευρημάτων συγκαταλέγονται πλαστικά δίχτυα αλιείας συνολικού βάρους ενός τόνου και ένα λάστιχο αυτοκινήτου. Η ανακοίνωση προκάλεσε ενθουσιασμό παγκοσμίως, καθώς η πρώτη αντίστοιχη δοκιμή που είχε γίνει πέρυσι είχε αποθαρρυντικά αποτελέσματα. Γεννημένος στις 27 Ιουλίου 1994 στην πανέμορφη ολλανδική πόλη Ντελφτ, ο

Σλατ είχε από μωρό παιδί μανία με τις πάσης φύσεως κατασκευές. Ένα ταξίδι που έκανε στην Ελλάδα ως μαθητής Λυκείου αποτέλεσε καθοριστική εμπειρία για τη μετέπειτα πορεία του. Κατά τη διάρκεια μιας κατάδυσής του είδε πολλά πλαστικά στο νερό – ήταν πιο πολλά σε σύγκριση με τα ψάρια και αυτή η διαπίστωση τον προβλημάτισε πολύ. Στο σχολείο άρχισε να ασχολείται με πρότζεκτ που είχαν σχέση με τη ρύπανση των θαλασσών από πλαστικά και κάποια στιγμή είχε μια επιφοίτηση: μήπως θα έπρεπε αντί να προσπαθούμε να κυνηγήσουμε το πλαστικό που έχει συγκεντρωθεί στους ωκεανούς να το αφήσουμε να έρθει σε εμάς; Βλέποντας τα θαλάσσια ρεύματα και την κίνηση των υδάτων ως ευκαιρία και όχι ως πρόβλημα, ο νεαρός εφευρέτης και entrepreneur συμμετείχε στο TEDx που διοργανώθηκε στην πόλη του δίνοντας το 2012 μια σχετικού περιεχομένου ομιλία που έγινε viral (αυτή τη στιγμή πλησιάζει τα 3 εκατομμύρια views στο YouTube). Αιχμαλωτίζοντας το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινής γνώμης,

αποφάσισε τότε να παρατήσει τις σπουδές Αεροδιαστημικής Μηχανικής στο Πολυτεχνείο του Ντελφτ προκειμένου να αφοσιωθεί σε αυτόν τον σκοπό. Στο Twitter bio του γράφει χαρακτηριστικά: «Μπόγιαν Σλατ: Σπούδασε Αεροδιαστημική Μηχανική, γίνεται καθαριστής». Και πολυβραβευμένος μάλιστα, τόσο από τον περιβαλλοντικό βραχίονα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών όσο και από τον βασιλιά της Νορβηγίας, το περιοδικό «Forbes» και το δίκτυο Euronews.

Crowdfunding και System 001

Το 2013 ο Σλατ ίδρυσε τον Μη Κερδοσκοπικό Οργανισμό The Ocean Cleanup, στον οποίο εκτελεί χρέη CEO με σκοπό να δημιουργήσει μια μεγάλης κλίμακας λύση με την οποία θα καθαρίσει τα πλαστικά σκουπίδια από το υδάτινο οικοσύστημα. Μέσω μιας επιτυχημένης καμπάνιας crowdfunding (εναλλακτική μορφή χρηματοδότησης από ιδιώτες) η οργάνωσή του μάζεψε μέσα σε μερικούς μήνες περισσότερα από 2 εκατ. δολάρια από 38.000 δωρητές

«
Στο βιογραφικό του στο Twitter γράφει χαρακτηριστικά: «Μπόγιαν Σλατ: Σπούδασε Αεροδιαστημική Μηχανική, γίνεται καθαριστής»
»

ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΡΕΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΟΝΑΧΟΥΣ

Τα δύο σπάνια είδη κολυμπούν στις ελληνικές θάλασσες. Το ΒΗΜAgazino ακολούθησε τη διαδρομή τους και κατέγραψε τις ιστορίες των ανθρώπων που τα προστατεύουν.

MATTEO COLOMBO/PORELLIO/SHUTTERSTOCK

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΗ ΒΑΡΑΑΚΗ

Ήταν Μάιος του 2008 όταν το ΒΗΜAgazino είχε επισκεφθεί για πρώτη φορά το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου ώστε να παρακολουθήσει την εφαρμογή ενός πρωτοποριακού προγράμματος τοποθέτησης δορυφορικών πομπών σε θαλάσσιες χελώνες. Μάλιστα, το περιοδικό είχε υιοθετήσει τότε μία Καρέτα, την είχε βαφτίσει «Βημαγκαζίν» και για αρκετούς μήνες παρακολουθούσε την πορεία της και μάθαινε νέα της. Πριν από 11 χρόνια το περιοδικό είχε συναντήσει την Αμαλία Καραγκούνη - Κύρτσου, τότε πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρ-

κου Ζακύνθου και αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Σήμερα, το ΒΗΜAgazino επέστρεψε στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου. Μας υποδέχθηκε ο συντονιστής του φορέα διαχείρισης του Πάρκου, ο Γάλλος Λοράν Σουρμπές, ένας άνθρωπος με μεγάλη γνώση στον τομέα της περιβαλλοντικής διαχείρισης. Όπως μας ενημερώνει, το πρόγραμμα πλέον έχει ολοκληρωθεί. «Αντλήσαμε τότε μεγάλη γνώση για τις συνήθειες των θαλασσίων χελωνών της Ζακύνθου» εξηγεί. «Μάθαμε, για παράδειγμα, ότι οι περιοχές διαχείμασης και τροφοληψίας για εκείνες βρίσκονται κυρίως στη Βόρεια Αδριατική (Ιταλία, Κροατία, Σλο-

βενία) ή εναλλακτικά ακολουθούν μία άλλη κατεύθυνση προς την Τυνησία. Γιατί στις Καρέτα έχουμε το φαινόμενο της “φιλοπατρίας”, θα επιστρέψουν στις περιοχές όπου γεννήθηκαν προκειμένου να αναπαράχθούν και να δημιουργήσουν απογόνους». Η Ελλάδα φιλοξενεί πάνω από το 50% των φωλιών της Μεσογείου αλλά και τις δύο πιο σημαντικές περιοχές ωοτοκίας: τις έξι παραλίες στον Κόλπο του Λαγανά στη Ζάκυνθο και στον Νότιο Κυπαρισσιακό Κόλπο στην Πελοπόννησο. Χελώνες Καρέτα απαντώνται όμως σχεδόν παντού στις ελληνικές θάλασσες: από τον Αμβρακικό Κόλπο και τα ανοιχτά της Ζακύνθου, στη Δυτική Πελοπόννησο,

στον Μεσσηνιακό Κόλπο, στον Λακωνικό, στον Αργολικό, στον Σαρωνικό έως το Βόρειο Αιγαίο, το Νοτιοανατολικό Αιγαίο αλλά και το Κρητικό Πέλαγος. Όπως μας ενημερώνει ο κ. Σουρμπές, τα νέα για τον πληθυσμό της Καρέτα στη Μεσόγειο είναι μάλλον θετικά. «Όπως είναι γνωστό, η Διεθνής Ενωση Προστασίας της Φύσης (IUCN) αξιολογεί κατά πόσο ένα είδος είναι απειλούμενο με εξαφάνιση. Η κατάσταση του μεσογειακού υποπληθυσμού της Καρέτα βελτιώθηκε και εκτιμάται πλέον ως μειωμένου ενδιαφέροντος, μια ενδιαφέρουσα σίγουρα εξέλιξη, καθώς επί χρόνια το είδος αξιολογούνταν ως κινδυνεύον. Αυτή η κατηγοριοποίηση όμως δεν θα πρέπει

να προκαλέσει εφησυχασμό και να δημιουργήσει παρερμηνείες. Πράγματι, έχει παρατηρηθεί μια ανάκαμψη του πληθυσμού, γεγονός που είναι καλό σημάδι και αποδεικνύει τη σημασία της προστασίας και της διαχείρισης του είδους, πρόκειται όμως για μια ευαίσθητη ισορροπία που μπορεί να ανατραπεί και δεν αναιρεί την προσοχή που πρέπει να δείξουμε απέναντί της. Αλλωστε, σε ευρωπαϊκό επίπεδο περιλαμβάνεται, ως είδος προτεραιότητας, στο παράρτημα II της οδηγίας των οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ). Υπάρχει δηλαδή υψηλό καθεστώς προστασίας, ανεξάρτητα από την κατηγοριοποίηση από την IUCN». Όπως εξηγεί, η διαχείριση

στασία της θαλάσσιας χελώνας. Όλα ξεκίνησαν το 1977, όταν ο φυσικός Δημήτρης Μαργαριτούλης παρατήρησε χελώνες να εναποθέτουν τα αυγά τους στη Ζάκυνθο. Εντυπωσιάστηκε από το θέαμα και αργότερα με έκπληξη διαπίστωσε ότι δεν υπήρχαν επιστημονικές αναφορές για αυτό το σπάνιο είδος. Μέσα από ομιλίες του λοιπόν σε πανεπιστήμια, ομάδες φοιτητών και καθηγητών ευαισθητοποιήθηκαν και έτσι φτάσαμε στη δημιουργία του συλλόγου, ο οποίος σήμερα παρουσιάζει ένα πολύπλευρο έργο: προστασία στις παραλίες ωτοκίας, αλλά και ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και περιβαλλοντική αγωγή, καθώς και επιστημονικό έργο – αυτή τη στιγμή, για παράδειγμα, έχουν τοποθετηθεί δορυφορικοί πομποί σε 12 χελώνες.

Από τη Ζάκυνθο ως τη Συρία

Όπως εξηγεί στο ΒΗΜΑgazino η βιολόγος-ωκεανογράφος Ράνια Σπυροπούλου, μέλος του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου ΑΡΧΕΛΩΝ, οι κυριότερες απειλές για τη θαλάσσια χελώνα Καρέτα είναι σήμερα η υποβάθμιση παραλιών φωλεοποίησης από την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη του παράκτιου χώρου αλλά και από την εντατική τουριστική χρήση των ακτών (ομπρέλες, ξαπλώστρες, κ.λπ.), η τυχαία θανάτωση λόγω της παγίδευσης σε δίχτυα ή σε άλλα αλιευτικά εργαλεία και δυ-

στυχώς η ηθελημένη θανάτωση και κακοποίηση των ζώων, πιθανόν για ζημιές που μπορεί να έχουν προκαλέσει σε δίχτυα. Την ίδια στιγμή, οι επιπτώσεις της ρύπανσης – π.χ. οι θαλάσσιες χελώνες μπερδεύουν τα πλαστικά σκουπίδια, ιδιαίτερα τις σακούλες, με τροφή – και η φωτορρύπανση, δηλαδή πηγές φωτός κοντά στις παραλίες φωλεοποίησης που αποπροσανατολίζουν τους νεοσσούς που θέλουν να φτάσουν στη θάλασσα, δυσχεραίνουν την επιβίωσή τους. «Η Ελλάδα έχει την ευθύνη των μισών φωλιών της Καρέτα στη Μεσόγειο. Σημαντικές χώρες για το είδος αυτό είναι ακόμη η Συρία, η Λιβύη, το Ισραήλ, η Τουρκία, η Κύπρος, και σε μικρότερο βαθμό η Ιταλία. Σε όλες τις παραλίες ωτοκίας στην Ελλάδα παλεύουμε κάθε καλοκαίρι με την ανθρώπινη παρουσία. Υπάρχουν κανονισμοί και οδηγίες να μαζεύονται οι ξαπλώστρες το βράδυ, ώστε να μπορούν τα ζώα να εναποθέσουν τα αυγά τους. Ενημερώνουμε τους τουρίστες να σέβονται τις φωλιές, οι οποίες μαρκάρονται από εμάς, ενώ πολλές φορές τα αυγά μεταφέρονται σε πιο ασφαλή σημεία. Επίσης ζητούμε από τις επιχειρήσεις να σβήνουν τα φώτα τους μετά τις 11 το βράδυ, ώστε να μην αποπροσανατολίζονται τα χελωνάκια όταν βγουν από το αυγό τους και κινηθούν προς τη στεριά αντί για τη θάλασσα. Πρόκειται για μια συνεχή μάχη. Εξάιρεση αποτελεί η Περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης στην παραλία Σεκάνια της Ζακύνθου, όπου, λόγω της ιδιαίτερα μεγάλης πυκνότητας των φωλιών, η έκταση πίσω από την παραλία αποτελεί πλέον ιδιοκτησία της WWF Ελλάς για

Μόνο 1 στα 1.000 χελωνάκια υπολογίζεται ότι θα καταφέρει να επιβιώσει.

ενός Εθνικού Πάρκου είναι από τη φύση της πολυσύνθετη, εφόσον τα διακυβεύματα είναι πολλά και αφορούν τόσο την προστασία ευάλωτων φυσικών ειδών και τοπίων όσο και την εφαρμογή των απαραίτητων μέσων για τη βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, η δραστηριότητα του Πάρκου είναι εν μέρει ρυθμιζόμενη από τον κύκλο αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας που διαρκεί περίπου 7 μήνες, από τον Απρίλιο έως τον Οκτώβριο, η οποία αντιστοιχεί πρακτικά στην καλοκαιρινή τουριστική περίοδο. Κατά το διάστημα αυτό, οι ακτές παρακολουθούνται συνεχώς και οι επισκέπτες ενημερώνονται για τη σημα-

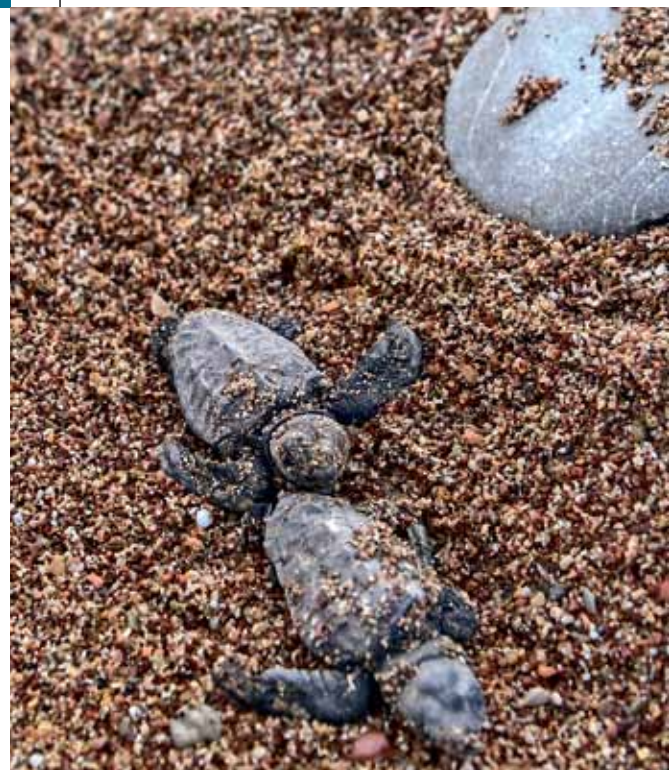
σία του χώρου στον οποίο βρίσκονται, ενώ γίνεται επίσης προσπάθεια ευαισθητοποίησής τους σε θέματα προστασίας και διαχείρισης του περιβάλλοντος μέσω της λειτουργίας ενημερωτικών κέντρων και εκδηλώσεων που διοργανώνονται από το Πάρκο. «Στην Ελλάδα οι κύριες περιοχές ωτοκίας προστατεύονται από το 2018 από φορείς διαχείρισης, και αυτό είναι ένα πρωτοποριακό μέτρο για τα μεσογειακά δεδομένα, επειδή ακριβώς ως φορείς διαχείρισης δύναται να σχεδιάσουμε και να επιβάλουμε μέτρα προστασίας. Απαιτείται λοιπόν μια σφαιρική ολοκληρωμένη προσέγγιση των θεμάτων και συνεχής συνεργασία μεταξύ μας. Πολλές

Ο κύκλος αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας διαρκεί περίπου επτά μήνες, από τον Απρίλιο έως τον Οκτώβριο

φορές νομίζουμε ότι η ενημέρωση ή η απλή παρακολούθηση αρκεί. Στην πραγματικότητα μιλάμε για πολύ ευαίσθητες ισορροπίες που πολύ εύκολα ανατρέπονται. Για παράδειγμα, κάτι που δεν επηρεάζει εκ πρώτης όψεως την Καρέτα, όπως λόγου χάριν η δημιουργία ενός νέου λιμανιού, είναι πιθανό τελικά να επιφέρει αλλαγές στη μορφολογία των ακτών και κατά συνέπεια στις γεγινιζουσες παραλίες, γεγονός που θα την επηρεάσει. Γι' αυτό απαιτούνται ένα ολοκληρωμένο σχέδιο και η συνεχόμενη λήψη απαραίτητων αναθεωρημένων μέτρων προστασίας». Ο σύλλογος ΑΡΧΕΛΩΝ ιδρύθηκε το 1983 και είναι αφιερωμένος στην προ-

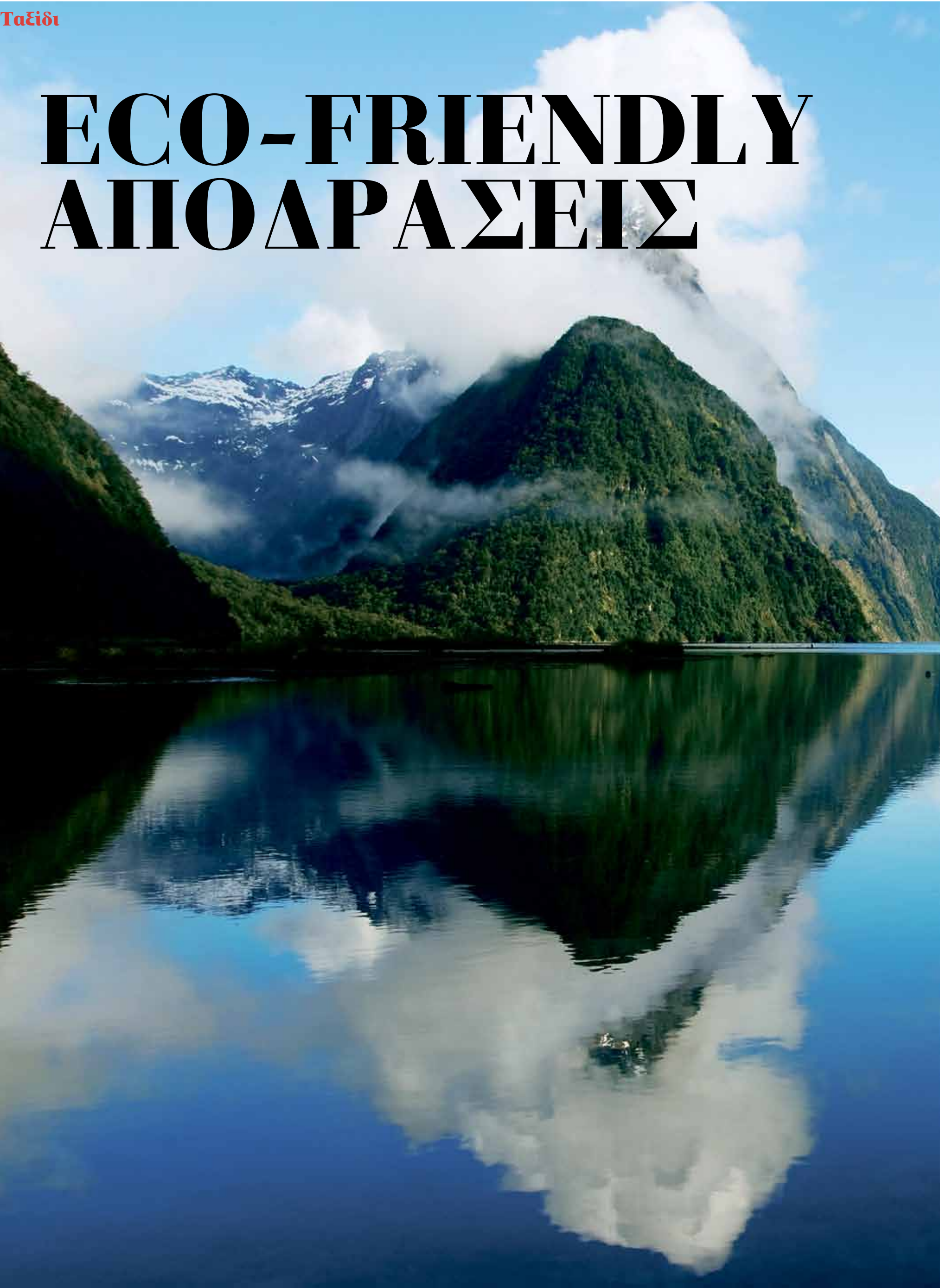

ARIS MESSINIS/AFP/VISUAL HELLAS

● Μια πολυκατοικία-γλυπτό, χτισμένη σχεδόν αποκλειστικά από ξύλο, στα μπαλκόνια της οποίας θα καλλιεργούνται φυτά και δέντρα: το Farmhouse είναι μία από τα πιο εντυπωσιακές και φιλόδοξες μελέτες του αρχιτέκτονα Κρις Πρεχτ.

ECO-FRIENDLY ΑΠΟΔΡΑΣΕΙΣ

Από την Ισλανδία και τη Φινλανδία μέχρι τη Νέα Ζηλανδία, και από τα Γκαλάπαγκος και την Κόστα Ρίκα μέχρι το Παλάου, οι πιο «πράσινες» ζώνες του πλανήτη δείχνουν τον δρόμο της ήπιας, φιλικής προς το περιβάλλον τουριστικής και οικονομικής ανάπτυξης.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΒΙΛΟ

Τουριστική ανάπτυξη δεν σημαίνει ασυδοσία ούτε κατάχρηση, υποβάθμιση και βανδαλισμό του φυσικού περιβάλλοντος. Υπάρχουν εκείνοι που πήραν γρήγορα το μήνυμα. Πολύ προτού αρχίσουν οι επιστήμονες να κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου και να προειδοποιούν για ανήκεστες οικολογικές καταστροφές λόγω και του άνευ όρων και ορίων τουρισμού. Υπάρχουν και εκείνοι που ακόμα και αν αντέδρασαν με καθυστέρηση, τουλάχιστον αντέδρασαν, έλαβαν κάποια στιγμή τα μέτρα που έπρεπε και εξακολουθούν να τα εφαρμόζουν, ώστε και να παραμείνουν τουριστικός προορισμός αλλά και να προστατεύσουν το φυσικό περιβάλλον. Την εποχή που η συζήτηση για τη σωτηρία του πλανήτη έχει φουντώσει και πολλά μεγάλα λόγω ακούγονται, υπάρχουν και οι χώρες που επιβεβαιώνουν έμπρακτα τον σεβασμό τους στη μητέρα Γη και δείχνουν με το παράδειγμά τους τον δρόμο της σωστής τουριστικής ανάπτυξης. Ας επισκεφθούμε μερικές από αυτές. Και ας ακολουθήσουμε το παράδειγμά τους, αν θέλουμε να σώσουμε και τον δικό μας παράδεισο, ή έστω ό,τι έχει απομείνει από αυτόν.

ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ: ΘΑΥΜΑΣΤΟΣ, ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Φιλοδοξεί να έχει απαλλαγεί εντελώς από το ορυκτά καύσιμα έως το 2025, αξιοποιεί όσο καλύτερα μπορεί τις ουκ ολίγες πηγές γεωθερμικής ενέργειας που διαθέτει, προστατεύει με αυστηρούς νόμους το οικοσύστημα των νησιών της αλλά την ίδια στιγμή εξελίσσει τον οικολογικό τουρισμό επιβεβαιώνοντας και με το δικό της παράδειγμα πως ο σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον μόνο όφελι μπορεί να αποφέρει. Η Νέα Ζηλανδία, από το Βόρειο νησί και την πρωτεύουσα Οκλαντ έως το Νό-

τιο νησί με το Fiordland National Park, είναι η χώρα του φυσιολάτρη τουρίστα. Είναι βεβαίως και μια χώρα με πάρα πολλές φυσικές ομορφιές, ένας θαυμαστός κόσμος με εθνικά πάρκα, καταπράσινα βουνά, τροπικά δάση, εντυπωσιακές παραλίες... Μια χώρα παραμυθένια. Γι' αυτό εξάλλου δεν την επέλεξαν για τα γυρίσματα, μεταξύ άλλων, του «Αρχοντα των δαχτυλιδιών»;

ΙΣΛΑΝΔΙΑ: ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΓΚΕΪΖΕΡ

Με το που απομακρύνεσαι λίγο από το διεθνές αεροδρόμιο Keflavik η καθαρότητα του αέρα που αναπνέεις και η εικόνα του (σχεδόν) ανέγγιχτου φυσικού τοπίου επιβεβαιώνουν ότι δικαίως η Ισλανδία υπερηφανεύεται πως είναι ένας από τους κορυφαίους οικολογικούς προορισμούς στον κόσμο. Η χώρα η οποία κατάφερε να απαλλαγεί από την εξάρτηση από το πετρέλαιο και τον εισαγόμενο άνθρακα και τώρα παράγει την ενέργεια που χρειάζεται για την ηλεκτροδότησή της και για τη θέρμανση των κατοικιών της από γεωθερμικές και υδροηλεκτρικές πηγές έχει πολλά να διδάξει τον σύγχρονο άνθρωπο για την εκμετάλλευση αλλά την ίδια στιγμή και για τον σεβασμό της φύσης. Το μεγάλο ταξίδι ως εκεί είναι μια αρκετά ακριβή για εμάς τους Έλληνες υπόθεση, όμως οι φυσικές ομορφιές που θα συναντήσει σε κάθε στροφή του δρόμου ανταμείβουν τον επισκέπτη. Οι καταρράκτες Ντέπιφος (με ύψος που φτάνει τα 44 μέτρα είναι ο δεύτερος σε δύναμη στην Ευρώπη) και Γκούλφος, τα φιόρδ του Βορρά, η δημιουργημένη από εκρήξεις ηφαιστειών λίμνη Μίβατν με τα μαγικά τοπία της, οι παγετώνες και οι λίμνες τους, το εθνικό πάρκο Σκάφταφελ και οι εντυπωσιακοί πίδακες με καυτό νερό που αποκαλούνται γκέιζερ είναι μερικά μόνο από τα αξιοθέατα για τα οποία φημίζεται η χώρα. Η πρωτεύουσά της, το Ρέικιαβικ, και η πρωτεύουσα του Βορρά, το Ακουρέρι, είναι πόλεις μικρές αλλά όμορφες και περπατούνται εύκολα. Όσο για την εμπειρία της διάσημης Blue Lagoon, του γεωθερμικού spa με το τirkουάζ χρώμα όπου θα κολυμπήσετε, θα κάνετε διάφορες θεραπείες και θα απολαύσετε το μασάζ της ζωής σας, δεν περιγράφεται, βιώνεται απολαυστικά. Ενδεικτικά, για όποιον θέλει να περάσει μία ημέρα στη «Γαλάζια Λίμνη» η εί-

Τα πολυφωτογραφημένα φιόρδ της Νέας Ζηλανδίας με την πυκνή βλάστηση και τα πεντακάθαρα νερά αποτελούν εθνικό θησαυρό για τη χώρα και προσελκύουν πλήθος επισκεπτών από όλον τον κόσμο.